

Geleneksel Jeoloji Gecesi yapıldı

Her yıl jeolojiye gönül veren meslektaşlarımızla ve kurultaya katılan misafirlerimize sahipliği yapan "Geleneksel Jeoloji Gecesi" bu yıl 30 Ocak Çarşamba günü 19.30 The Green Park Hotel'de yapıldı.

Kurultay '72

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası 72. Türkiye Jeoloji Kurultayı Resmi Yayın Organıdır.

31 Ocak 2019 Sayı 4

Kurultayda "kent jeolojisi" günü

Kurultayın üçüncü günü ana tema olan "Kent Jeolojisi" büyük ilgi gördü. Kurultayda üç "Kent Jeolojisi" oturumunun yanısıra bir de "Kent Jeolojisi" paneli gerçekleştirildi.

Selin Demircioğlu - Dilara Atak
HÜ Jeoloji Bölümü

Türkiye Jeoloji Kurultayı'nın üçüncü gününde, A salonunda "Kent Jeolo-

jisi" konusu üç oturumda ele alındı.

İlk oturum Halil Kumsar ve Yılmaz Mahmutoğlu'nun eş başkanlığında, Fuat Şaroğlu'nun "Yer Değiştir(mey) en Kent: Palu" adlı sunumuyla başla-

dı. Doğu Anadolu Fay Zonu'nun güneyinde kalan Palu kentinin çok sayıda yıkıcı nitelikte depreme maruz kaldığını vurgulayan Şaroğlu, Murat Nehri Vadisini terk etmemekle bera-

ber Palu'nun sekiz kez yer değiştirdiğini belirtti ve ekledi: "Bölgede yer alan tarihi yapılar incelendiğinde bu değişmelerin doğal afet kaynaklı olabileceği de düşünülmektedir." Kesin bir sonuca varılmaksızın bölgenin jeosit olarak korunmasını, açık hava müzesine dönüştürülmesini öneren Şaroğlu, bölgede bulunan yapıların farklı inşaat teknikleri içerdiğinden korunması gerektiğini ve onları inceleyerek daha fazla bilgi sahibi olunabileceğini söyledi.

Son olarak, her seferinde yaşam şartlarının zorlaştığı ve doğal afetler nedeniyle risklerin arttığı bir yerleşim yeri olan Palu'da hayat devam ediyor diyerek sunumunu sonlandırdı.

İkinci oturum ise Remzi Karagüzel ve Bahattin Murat Demir eş başkanlığında Çağlar Özkaymak'ın sunumuyla başladı. Özkaymak "Batı Anadolu Kentlerinde Son Yıllarda Meydana Gelen Asimik Yüzey Deformasyonlarının Yerleşime Uygunluk Açısından Değerlendirilmesi" başlıklı sunumu yaptı.

Sunum sonrası yapılan yorumlarda kent jeolojisinin farklı disiplinlerle ele alınması gerektiği ve geniş bir kapsamı olduğu yargısı yapıldı. Özkaymak, anlattığı konuyla ilgili olarak bahsettiği hareketlerin devamlı olup olmayacağı ve yerleşkenin yapılaşmaya kapatılıp kapatılmaması gibi konulara değindi.

Öğleden sonra ise Atiye Tuğrul, Gülçin Türkkkan Karaoğlu eş başkanlıklarında, Candaş Topal'ın "Kentsel Alanlarda Tünel Kazılarına Bağlı Gelişen Yüzey Deformasyonları" sunumu gerçekleşti. Topal, Sirkeci Tren İstasyonu'nun yapımı, pilot tünellerin sonuçları ve shaftlar üzerinde durdu. Japon bilim insanları ile yaptıkları çalışmalardan aldıkları sonuçların harika olduğunu da sözlerine ekledi.

İkinci konuşmacı Sabah Yılmaz Şahin "Kentsel Planlamada Jeokimyasal Unsurların Önemi" başlıklı sunumunda günümüzde kentlerin aşırı derecede büyümesi ve metropol ismi yerine mega kent diye isimlendirilmesinden bahsederek konuşmasına başladı. Daha sonra kentlerin hızlı büyümesi yüzünden çevre zararı ve kentin zarar görmesi konusu üzerin-

de durdu. Kent jeokimyası konusuna da dikkat çekerek insanların nerelerde daha fazla radyasyona maruz kaldığından bahsetti.

Kent jeolojisi oturumlarındaki diğer sunumlar ise şöyleydi: Sabri Karadoğan tarafından "Kuruluş Yeri Açısından Diyarbakır Kentinin Sitüasyonu ve Jeoloji-Jeomorfoloji İlişkileri", Halil Kumsar tarafından Sillyon Antik Kent Alanındaki Kütle Hareketlerine Neden Olan Faktörlerin İncelenmesi, Gülçin Türkkkan Karaoğlu tarafından İstanbul-Beylikdüzü, Gürpınar Bölgesi Kıyı Kesiminde Görülen Heyelanların Kent Jeolojisi Tarafından Değerlendirilmesi, Savaş Demir tarafından Kentsel Alanlarda Yeraltı Kazılarında Kaynaklanan Oturma Sorunu: Esenler-İkitelli Metro Hattı Örneği.

Kent Jeolojisi Paneli Yapıldı

Selin Demircioğlu - Rüveyda Parlak
HÜ Jeoloji Bölümü

Eski zamanlarda yerleşim alanları jeolojik özellikler dikkate alınmaksızın seçiliyordu ve uzun vadede bunun deprem, taşkın, toprak kayması gibi can ve mal kaybına neden olabilen ağır sonuçları olduğunu gören insanlar artık bu konuda daha dikkatli davranmak zorunda olduklarını anladılar. Özellikle son yıllarda ekonomik kayıplar nedeni ile de kent planlaması ve tasarımında mühendislik jeolojisi artan bir önem kazanmaktadır. Bu doğrultuda yapılan oturumlarda fikirlerini belirten katılımcılar yerleşim alanları seçilirken mühendislik jeolojisi ve genel jeoloji bilimlerinin birlikte çalışması gerektiğini öncelikle risklerin belirlenip sonra inşa yapılması gerektiğini belirttiler. TMMOB Şehir Plancıları Odası Başkan

kanı Orhan Sarıaltun, TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası-İzmir Şube Başkanı Alim Murathan, Pamukkale Üniversitesi'nden Prof. Dr. Halil Kumsar, Gazi Üniversitesi Mimarlık Fakültesinden Doç. Dr. Şule Tüdeş, İTÜ Jeoloji Mühendisliği Bölümün-

den Prof. Dr. Nilgün Okay'ın panelistliğinde "Yerleşime Uygunluk ve Kentsel Dönüşüm, Doğal Kaynak Yönetim ve Kentleşme" konuları, moderatör Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Bahattin Murat Demir eşliğinde ele alındı.

“Deprem risklerini azaltabiliriz”

Dilara Atak - Rûveyda Parlak
HÜ Jeoloji Bölümü

Kurultayda, sunumlardan sonra Prof. Haluk Özener ile konuştuk. Özener; bize müdürü olduğu Kandilli Rasathanesi ile ilgili bilgiler verirken Türkiye’de beklenen depremler hakkında da aktarımlarda bulundu.

Kandilli rasathanesinin müdürü olmak nasıl bir duygu, size yüklediği sorumluluklar hakkında bize neler söylemek istersiniz?

Çok önemli bir soru, elbette böyle köklü bir kurumda müdür olduğum için mutluyum. Kandillinin 150 yıllık tarihinde ilk kez uzmanlığı jeodezi olan bir bilim insanı Kandillinin müdürü oldu. Jeodezinin depremle çok önemli bir ilişkisi var. Jeofizik bilimi, Jeoloji bilimi ve Jeodezi bilimi yer bilimlerinin temellerini oluşturuyor. Özellikle Jeodezide son yıllarda gerçekleşen uydu teknolojilerindeki gelişmeler, deprem öncesi yer fiziğini anlamak adına çok önemli girdiler veriyor. Kandilli müdürü olmak büyük bir sorumluluk. Bu 150 yıllık kurum sadece depremle ilgili bir kurum değil, kurumda üç tane ana bilim dalını (jeodezi, jeofizik, deprem mühendisliği) içeren on tane farklı bilim bulunmakta. Master ve doktora seviyesinde akademik eğitim yapılıyor. Üç tane merkez var; Bölgesel Deprem-Tsunami İzleme Değerlendirme Merkezi, İznik Deprem Zararlarını Azaltma Merkezi ve Ankarada bulunan Belbaşı Nükleer Denemeleri İzleme Merkezi. Kurumumuz, Türkiye Cumhuriyeti Devletini hem tsunami hem de nükleer izlemeler konusunda uluslararası camiada temsil ediyor. Ayrıca üç tane laboratuvarımız var. Biri aralıksız gözlem yapan Meteoroloji Laboratuvarı. 1868 yılında Kandilli kurulurken zaten bir meteoroloji rasathanesi olarak kuruluyor. Bir de Astronomi Laboratuvarı var. Şu an Türkiye’deki mevcut en eski teleskop bizde. Güneş patlamalarını kayıt altına alıyor. Diğeri de Jeomanyetik-

ma Laboratuvarı; yer manyetik alanındaki değişimleri izliyoruz.

Kandilli’nin en büyük özelliği, Türkiye

beş yüz tane depreme dayanıksız alan olduğu söyleniyor. Gerekli önlemler alınmalı. Depremi önleyemeyiz, bu bir doğa olayı fakat risklerini azaltabiliriz.

hem araştırma hem eğitim hem de gözlem yapan tek kurum olması. Dolayısıyla bu da büyük bir sorumluluk getiriyor. 2015 yılında dört aday içinden seçilerek rasathane tarihinde seçimle bu mevkiye atanan ilk müdür oldum.

İstanbul’da beklenen büyük deprem ile ilgili neler söylemek istersiniz?

Tüm bilim insanlarının hemfikir olduğu bir konu var ki büyük bir deprem olacak. Neden olacak? KAF 1939’da Erzincan’da başlayan bir deprem silsilesiyle kırılarak geldi ve şu an da Marmarada sismik bir boşluk var. Değişik senaryolar olmakla birlikte oluşacak depremin büyüklüğü en az 7.2 olacak, belki de peş peşe birden fazla deprem olacak. Bu bir bilimsel gerçek. Bundan sonra yapılacaklar önemli; sade bir vatandaş kendi önlemini alacak, deprem anında ne yapması gerektiğini planlayacak, sağlam binalarda oturacak. Burada devlet büyüklerine de büyük iş düşüyor. Özellikle deprem beklenen bölgelerde yedi milyon

Kuzey Anadolu Fayı dışında Türkiye’yi tehdit eden başka büyük faylar var mı?

Tabi ki var. MTA’nın diri fay haritasında deprem üretme potansiyelinde olan beş yüzden fazla fay hattından bahsediliyor. Doğu Anadolu Fayı, Ege Açılma rejimi gibi hareketli alanlar da var. Biz Marmarada deprem beklerken Erzincan’da, Yedisuda, Ege’de bir deprem olabilir. Bu coğrafyada 1900 yılından başlayan istatistiklere göre her altı buçuk yılda bir deprem oluyor. En son büyük deprem 2011 yılında Van’da oldu. Umarım istatistikler yanılır, yakın zamanda bir deprem yaşamayız.

MTA’nın yeni düzenlenen deprem tehlikesi haritası ve AFAD Deprem Tehlike Haritası hakkında ne düşünüyorsunuz?

Çok farklı görüşler var, bu konuda uzman değilim ama tüm yerbilimleri camiası tarafından kabul edilmediği konuşuluyor. Bu haritaların yeni ve farklı tekniklerle yeniden düzenlenebileceğini düşünüyorum.

Kurultay 72

İmtiyaz Sahibi: TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası adına Hüseyin Alan
Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: 72. TJK adına Hasan Sözbilir
Yazı İşleri Müdürü: İlhan Ulusoy
Yayın Kurulu: Ökmen Sümer, Çiğdem Tepe, Mustafa Softa
Teknik Hazırlık: Fark Digital
Muhabirler: Nisanur Satır, Dilara Atak, Selin Demircioğlu, Rûveyda Parlak, Bahadır Temiz

Bu gazetede yer alan yazı ve fotoğraflar emeğe saygı çerçevesinde kaynağı açık bir şekilde gösterilmek kaydıyla serbestçe kullanılabilir...